

Vaše ekscelencije ambasadori, uvaženi dame i gospodo, dozvolite mi da se na početku zahvalim Evropskom pokretu u Srbiji na organizovanju ove konferencije, budući da predstavlja odličnu priliku za razmenu mišljenja o viđenju procesa evropskih integracija od strane različitih aktera, kao i na pozivu da iznesem određene stavove o uspesima u ovom procesu i o izazovima koji nam neposredno predstoje u daljim razgovorima, naročito o viznoj liberalizaciji. Takođe, želim da naglasim značaj dijaloga između vladinog sektora i drugih aktera u društvu u pogledu načina na koji se zajednički prioriteti mogu realizovati brže, efikasnije i potpunije.

Proces evropskih integracija i priprema za članstvo republike Srbije u Evropskoj uniji je upravo najbolji primer prioriteta čije ostvarivanje zahteva najširi konsenzus i podršku, koja u značajnoj meri zavisi i od razumevanja svih aspekata ovog procesa. Nadam se da će doći vreme kad od toga na koji način će biti formirana vlast u Srbiji, od kojih političkih stranaka, od kojih koalicija, neće zavisiti ovo suštinsko opredeljenje Srbije za evropske integracije, za razliku od dosadašnjih situacija kada su upravo postojale samo dve alternative-ili evropske integracije ili put koji je tome suprotan. Zato je veoma važno da kao naš nacionalni ili državni interes bude postavljeno upravo i ovo pitanje kao što je i bilo na početku formiranja ove vladajuće koalicije gde je kao jedan od prvih prioriteta bio princip evropskih integracija.

Smatram da su brojne nevladine organizacije, a naročito, Evropski pokret u Srbiji, doprinele razvoju interesovanja i podrške građana za proces pridruživanja Evropskoj uniji, i stvaranju pozitivnog pritiska prema Vladi, kako bi se ovo pitanje konstantno nalazilo visoko na dnevnom redu političkih aktera.

Mislim da će se svi složiti da je na našem zajedničkom dnevnom redu pitanje ukidanja viza za naše građane trenutno najznačajnija aktivnost. Kako bi bili u stanju da najbolje razumemo napredak u proteklih godinu dana, želim samo da vas podsetim da je dijalog na temu reformi koje je potrebno ispuniti u cilju liberalizacije viznog režima prvi put pomenut još 2003. godine. Međutim, trebalo je da prođe 5 godina da bi najavljeni dijalog zaista i počeo. I to, formulisanjem preciznih kriterijuma, koje zemlje regiona treba da ispune, izraženih u tzv. Mapi puta za viznu liberalizaciju. Vladi Srbije je trebalo oko 9 meseci da ispuni praktično sve kriterijume, navedene u mapi puta. U tih 9 meseci aktivnosti koje smo preduzimali su bile predmet veoma intenzivne pažnje javnosti i medija, a moram da primetim, ponekad i praćene nerazumevanjem, pa i nevericom u pogledu njihove opravdanosti. Glavnu ulogu u dijalogu ima Ministarstvo unutrašnjih poslova, budući da se u našoj nadležnosti nalazi većina oblasti navedenih u mapi puta, poput bezbednosti dokumenata, suzbijanja ilegalnih migracija i kontrole granica, borba protiv organizovanog kriminala i korupcije kao i zaštite ljudskih prava i sloboda. Međutim, u svakoj od ovih oblasti mapa puta sadrži detaljno razrađene kriterijume čije je ispunjavanje zahtevalo veoma blisku saradnju velikog broja ministarstava, kao i redovnu i intenzivnu koordinaciju rada. Vlada je stoga formirala i posebnu Radnu grupu, prvo za koordinaciju u ispunjavanju velikog broja ovih kriterijuma, što je doprinelo efikasnom vođenju ovog procesa. Ono što je manje poznato je da smo mi prvi u region primenili ovaj mehanizam koordinacije u radu na ukidanju viza, budući da je ova radna grupa formirana još jula 2007. godine, te da su, praktično sve druge države regiona usvojile sličan model rada na osnovu iskustava koje su im preneli naši eksperti. Takođe, tokom dijaloga o viznoj liberalizaciji, konstantno je održavana komunikacija sa kolegama u regionu, u cilju pružanja međusobne podrške i razmene informacija. I to je jedan od aspekata ovog procesa koji treba naglasiti. Naime, više puta smo tokom razgovora sa brojnim predstavnicima Evropske unije na temu ukidanja viza, isticali da reforme sprovodimo prvenstveno u cilju ostvarivanja naših nacionalnih i državnih interesa i izlaženja u susret potrebama naših građana, pre svega u domenu razvoja sistema vladavine prava, pravosuđa i unutrašnjih poslova, a da pri tome pratimo strukturu mape puta za ukidanje viza, kao odličan okvir i uputstvo za rad. Jednom rečju, ne radimo na procesu evropskih integracija zbog njih, zbog Evrope, već zbog nas, i zbog naših nacionalnih i državnih interesa. Istovremeno razvijali smo regionalnu policijsku i pravosudnu saradnju, ne samo zato što je to jedan od kriterijuma za ukidanje viza, nego kao posledicu strateškog, političkog opredeljenja Vlade Srbije za razvojem dobrih susedskih odnosa i stabilizaciji prilika u regionu. U tom smislu, tekuće dileme o tačnom dolasku Srbije na takozvanu pozitivnu Šengen listu, smatram manje važnim od uočavanja realnog

reformskog iskoraka koji je učinjen, naročito u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova, i to u relativno kratkom roku.

Napredak je postignut u gotovo svim oblastima, počev od donošenja čitavog seta reformskih zakona, usvajanja niza strategija i akcionih planova, pa do njihove praktične primene, kroz izdavanje novih biometrijskih dokumenata, tehničko i kadrovsko opremanje naših službi, i boljom koordinacijom u radu državnih institucija. Takođe, zaključivanjem niza sporazuma sa policijama susednih država, ali i država članica Evropske unije unapređene su mogućnosti za borbu protiv transnacionalnog organizovanog kriminala, koje nameravamo da koristimo u punoj meri o čemu smo postigli punu saglasnost u regionu. U Rijeci smo ovog ponedeljka potpisali Sporazum o policijskoj saradnji sa Republikom Hrvatskom. Ja sam tada izneo ideju da Srbija i Hrvatska treba da budu lideri borbe protiv organizovanog kriminala u ovom području i sa idejom da se u Beogradu formira Regionalni centar za borbu protiv organizovanog kriminala i terorizma, a da se direktori i ljudi koji rukovode tim centrom menjaju i da budu iz različitih zemalja u region. Da to bude pozitivan primer i da bude podsticaj za druge države da se uključe u aktivnu saradnju policija i tužilaštava, jer bez saradnje policija i tužilaštava raznih država nema uspešne borbe protiv organizovanog kriminala, zato što kriminal sarađuje i bez sporazuma, i bez ukidanja viza i sarađuje brže i bolje nego što sarađuju državni organi, policijski organi mnogih država u regionu.

Ovi rezultati su objektivno i suštinski doprineli približavanju naše države standardima koji postoje u državama članicama Evropske unije, i očekujem da veoma brzo, sa punom primenom svih usvojenih zakona i strateških i planskih dokumenata, napredak postane očigledan u svakodnevnom životu građana Srbije. Naravno, pre svega očekujem ključni napredak u domenu ostvarivanja pune slobode kretanja za naše građane, odnosno da Evropska unija efikasno u toku ove godine sprovede neophodne procedure neophodne za donošenje odluke o stavljanju Srbije na pozitivnu Šengen listu, kao i da do njene realizacije dođe sledeće godine. Kao jednu od veoma važnih posledica dijaloga o viznoj liberalizaciji, želim da istaknem i veoma unapređenu direktnu komunikaciju na svim nivoima, kako na ekspertskom, tako i na političkom između naših i evropskih struktura. To je doprinelo boljem međusobnom razumevanju, i slobodno mogu reći da danas imamo veoma jasnu percepciju zahteva i očekivanja od strane Evropske unije, kao i veoma dobro razumevanje naših nacionalnih interesa i prioriteta od strane naših prijatelja iz Evropske unije.

Sve to mi daje za pravo da iznesem mišljenje da je danas evropska perspektiva Srbije mnogo jasnija i izvesnija, nego bilo kada pre u proteklih nekoliko godina, kao da će i konkretni pomaci u pravcu pridruživanja Evropskoj uniji uslediti veoma brzo. Naravno, u potpunosti smo svesni izazova koji svetska finansijska kriza, kao i dalja reforma institucija Evropske unije postavlja pred našu evropsku budućnost. Međutim, siguran sam da će već krajem ove godine biti dovoljno razloga za optimizam, kao da će i izvesnost donošenja odluke o ukidanju viznog režima za naše građane tome značajno doprineti. To će stvoriti nove prilike za naše privrednike koji će tada mnogo lakše moći da u svoje poslovne planove uključe i neposrednu saradnju sa kompanijama u Evropi, za naše sportiste i umetnike da razmenjuju ideje i da se takmiče sa kolegama iz evropskih država, a naročito za mlade ljude u Srbiji da se neposredno upoznaju sa načinom života u savremenoj zajednici evropskih naroda. Intenzivnija cirkulacija ljudi i ideja doprineće još boljem razumevanju građana Evrope za našu zemlju, kulturu i tradiciju, ali sasvim sam siguran da će doprineti kulturnom bogatstvu pre svega Evrope ali i Srbije.

Još jednom se zahvaljujem Evropskom pokretu na organizovanju ove konferencije i naravno na otvorenoj diskusiji, i zaključcima sa kojima ćemo se veoma rado i pažljivo upoznati.